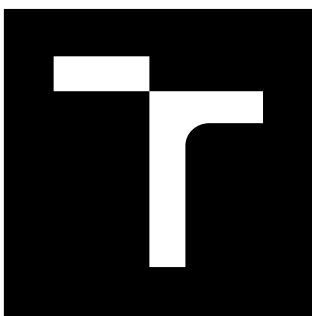

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ

DEPARTMENT OF DESIGN

**SPOLEČENSKO-KULTURNÍ CENTRUM S RADNICÍ V
KOHOUTOVICÍCH**

SOCIO-CULTURAL CENTRE WITH TOWNHALL FOR THE DISTRICT BRNO-KOHOUTOVICE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

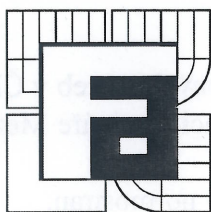
Bc. Lucie Nippertová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Vítězslav Nový

BRNO 2016

Vysoké učení technické v Brně

Fakulta architektury

Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0037/2015 Akademický rok: 2015/16
Ústav: Ústav navrhování
Student(ka): Bc. Lucie Nippertová
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Vítězslav Nový
Konzultanti diplomové práce:

Název diplomové práce:

Společensko-kulturní centrum s radnicí v Kohoutovicích

Zadání diplomové práce:

Radnice městské části Brno – Kohoutovice dlouhodobě zvažuje vybudování nového společensko-kulturního centra, které v současnosti v lokalitě chybí. Zároveň by součástí stavby měly být prostory pro přemístění úřadu městské části, který je dnes poměrně nešťastně umístěn v hůře dostupné části Kohoutovic v nepříliš vhodné budově původní obecní školy, později mateřské školky. S těmito dvěma hlavními funkcemi by měl vzniknout rovněž dostatečně kvalitní veřejný prostor, který by dokázal funkčně nahradit chybějící centrální náměstí.

Cílem práce je definování vize pro fungování komunitních společenských a kulturních aktivit, volené samosprávy i běžných úředníků v těsném soužití, a to při využití aktuálních poznatků a trendů majících vliv na typologii objektu (ů). Hlavním vnějším faktorem ovlivňujícím návrh je jeho zasazení do lokality sídliště Kohoutovice, které má přes veškeré známé neduhy panelových sídlišť také poměrně unikátní kvality, zejména díky poloze uprostřed lesů při krátké vzdálenosti od centra města.

V rámci stávající urbanistické struktury navrhnete v některé z vytipovaných lokalit objekt společensko kulturního centra s radnicí městské části Brno - Kohoutovice. Při práci využijte veškerých podkladů a materiálů, které jste získali nebo sami zpracovali v průběhu předchozí práce v rámci modulu Res Publica.

Rozsah grafických prací:

- Analytická část posuzující stav a charakter území, problémy a příležitosti obdobných staveb v ČR i v Evropě. Budou zde zohledněny poznatky ze studijní cesty do Rakouska v rámci semináře Mezi městem a domem.
- Průvodní zpráva na formátu A4 (297 x 210 mm) na výšku. Rozsah zprávy bude 5 normostran.
- (60 úhozů na řádek, 30 řádků na stranu - tj. písmo Arial, velikost 12, řádkování odstavce 1.5, okraje 25 mm).
- Dokumentace vývoje návrhu, prezentace konceptu + skicák projektu
- Širší vztahy v měřítku 1:1000 – 1:5000, dokumentující vztah mezi stávající a navrženou urbanistickou strukturou.
- Situace v měřítku 1:500 – 1:1000, Půdorysy, řezy a pohledy v měřítku 1:200.
- Dvě perspektivní zobrazení exteriéru (např. formou zákresu do fotografie), co možná nejlépe zachycující charakter zvoleného řešení. Konkrétní stanoviště budou stanovena v průběhu práce.
- Dvě perspektivní zobrazení interiéru co možná nejlépe zachycující charakter zvoleného řešení.
- Technologická studie - tj. konstrukční schéma objektu a typický řez fasádou v měřítku 1:50 s detaily 1:10.
- Model v měřítku 1:200, který bude zpracován včetně nejbližšího okolí.

Seznam odborné literatury:

Neufert, E.: Navrhování staveb

Norberg-Schultz, Ch.: Genius loci

Valena, T.: Město a topografie

Gehl, J.: Život mezi budovami; Gehl, J.: Města pro lidi

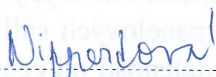
Gehl, J.: Nové městské prostory

www.aprurvodce.cz, související zákony, vyhlášky, normy a předpisy dle platné legislativy ČR

Termín zadání diplomové práce: 22. 2. 2016

Termín odevzdání diplomové práce: 16.5.2016

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Lucie Nippertová
Student(ka)

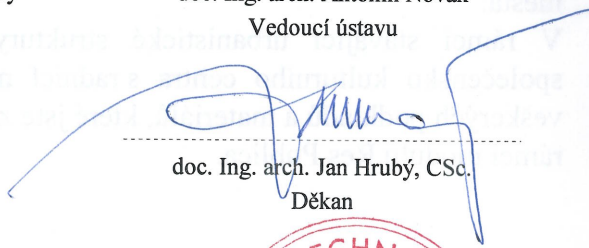

Ing. arch. Vítězslav Nový
Vedoucí práce

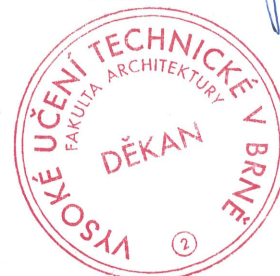

doc. Ing. arch. Antonín Novák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 22. 2. 2016

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
Děkan

KONCEPČNÍ ŘEŠENÍ

Kohoutovice jsou brněnská městská část, postavená z větší části ve 20. století jako experimentální projekt z betonových panelů. Naprostá většina obyvatel se sem nahnula v 70. letech. Identita každého města je z velké části postavena na jeho historii a ta se přechovává z velké části i v kontinuitě vnímání města občany. Kohoutoviční občané jsou na tomto místě necelých padesát let. Dokázali si k místu vytvořit až patriotický vztah, což je pro mě zajímavý jev, když vezmu v potaz vlastně jen dvě generace obyvatel a fakt, že jsou Kohoutovice ze všeho nejvíc třináctitisícové velké sídliště/“noclehárna“. Je patrné, že zdejšími obyvatelům není jejich městská část lhostejná. Sdružují se v početných komunitách, diskutují problémy a přání.

Tento stav občanské společnosti v Kohoutovicích popisují proto, abych nastínila, jaký je zde podle mě význam radnice. Když vezmu v potaz celkovou proměnu a stav dnešní společnosti, označila bych radnici v Kohoutovicích za ztělesnění zdejší komunity lidí. Starosta a další zaměstnanci radnice jsou jen další občané této městské části. Myslím, že nově vzniklá radnice by svojí formou měla být poměrně civilní záležitostí. Místem, kam se nikdo nebude bát jít, kde nebude cítit žádné znechucení. Přemíra institucionalizace není potřeba. Principy demokratické společnosti promítnuté do hmoty. Transparentnost, srozumitelnost, přehlednost by se však mohly snadno v jazyce prostoru překlenout do forem nepohodlných, omezujících, přílišně kontrolujících, buzerujících, absolutistických. Věcho s mírou. Radnice by měla mít především lidský rozměr. Její symbolický význam je nepopíratelný, však zcela jiný, než u historických měst. Měla by být vidět, být rozpoznatelná, snadno k nalezení avšak přehnané upozorňování není žádoucí.

Pro plné fungování a život v objektu a jeho okolí přes celý den doplňuji do úvah přidružené funkce - klubovny a pobočku knihovny.

Víceúčelový sál nemá být domem, který se do sebe bude snažit centralizovat veškeré aktivity. Chci vytvořit sál střední velikosti, vyplňující chybějící poptávku po takovémto prostoru. Sál by měl být přidružený k radnici, avšak to neznamená, že s ní musí být fyzicky spojen. Měl by nabízet určitou variabilitu prostor. Kvalitu a důstojné prostředí. Vidím se v něm odehrávat zasedání zastupitelstva, akci Kohoutovický talent, cestovatelskou přednášku či třeba i svatební obřad.

URBANISTICKÉ SOUVISLOSTI

Novostavba radnice s víceúčelovým sálem je umístěna v místě, které obyvatelé Kohoutovic již nyní vnímají jako náměstí - u budovy polikliniky. Díky své vyjimečné poloze na kopci, v jedné úrovni se silnicí a v zatáčce je výborně viditelné a poloha v bodě křížení staré a nové hlavní cesty je poměrně symbolická. Kolemjdoucí toto místo nemohou přehlédnout, což je pro

samotnou funkci radnice více než žádoucí. Místo samotné pak nabízí poměrně velkolepý výhled na původní zástavbu v údolí a okolní kopce s panelovými domy, což spoluvytváří docela zajímavé *genius loci* - všechny tyto faktory jsou podstatou Kohoutovic. Neopomenutelným důvodem je pak předpokládaný rozvoj sousedících lokalit v budoucnosti - v těsném sousedství má vzniknout obchodní dům a zcela nová zástavba rodinného bydlení v samém srdci městské části.

Pro návrh byla důležitá důkladná analýza místa a jeho fungování. Komunikační trasy občanů, způsoby dopravy, analýza akcí konaných zde plus souhrn různých detailních postřehů, to vše ovlivnilo návrh.

Hmota radnice je navržena na místě zatrávněné prohlubně, která není jasně definovaná a nemá příliš velký potenciál stát se něčím jiným. Nová hmota radnice tomu pomůže. Oddělí prostor z části od průtahu a směřuje jej k pěší zóně s parkovou úpravou. Z jedné strany ponechává návrh náměstí otevřené a propojuje jej tak s nejdůležitější cestou směrem od Brna - Libušina třída je v současnosti hlavní tepnou Kohoutovic - a také ponechává krásné výhledy na údolí a Brno. Kolem radnice tak projedou a projdou všichni, což zvýší povědomí o vedení města.

Vstup radnice je orientován do dosud nedefinovaného asfaltového plácku mezi náměstím a cestou. Vytváří tak jednoznačně "prostor před radnicí", což napomáhá k lepší identifikaci s místem.

Sál umístí na stávající hmotu restaurace, jejíž střecha je v úrovni náměstí. Předprostor sálu, opět jasně definovaný, ukazuje stávající přístřešek se sloupovím.

K slepé fasádě obchodu Albert přistavuji novou hmotu pronajimatelných komerčních jednotek - funkce, která na náměstí patří. Uskočená hmota poukazuje na sousedící sál.

ARCHITEKTONICKÝ VÝRAZ

V nedefinovaném sídlišti se novostavba snaží vytvářet kontext. Nepřebírá tamější jazyk, netvoří ji pravoúhlé hmoty nelidského měřítka, které generují jen další nedefinované plochy. Zvolený pozemek má nepravidelný tvar. Na něm jsem se rozhodla vytvořit objemy o nepravidelném půdorysu, díky kterým lze nejlépe dosáhnout kvalitních prostor různých charakterů. Nepravidelnosti hmot nejsou nahodilé, vznikají v reakci na určité důležité formující faktory. Ve výsledku pak doplňují a vymezují mj. i prostor náměstí.

Jakožto symbol komunity musí mít radnice takovou podobu, aby jej obyvatelé přijaly za svoji, aby ses ním dokázali ztotožnit. Kohoutovice - a obzvláště mnou řešená lokalita - jsou specifické mimo jiné i tím, že se nachází v křížení staré a nové zástavby. Panelová zástavba svým obrovským měřítkem má však rozhodující slovo. Proto je důležité, aby výsledný objekt, nepůsobil titěrně či jinak nepatříčně. Avšak na druhou stranu jsem v návrhu kladla důraz na

lidské měřítko a to by se mělo zachovat. Dům proto jinak působí z dálky a jinak z blízka - protože lidé vnímají nejvíce stejně detaily, které vidí v úrovni svých očí. Radnice se v navrhovaném místě tváří do tří stran jako solitér. Hmotou je komponovaná tak, aby byla jasně rozpoznatelná při pohybu po páteřní komunikaci, tepně Kohoutovic. Jednoduchá, čitelná hmota, která bude rozpoznatelná ve velkém měřítku sídliště. Radnice jako stavební druh by vždy měla mít vlastní tvář, být snadno rozpoznatelná, naležitelná. Měla by mít jasný vstup. Symbol, hmota říkající „já jsem radnice, tady je náměstí, tady je cesta“.

Jako nejlepší cestu k dosažení tohoto mi vyplynulo použití perforované předsazené fasády. Dům obalí a z dálky se bude tvářit kompaktně, avšak při pohledu z blízka dostane dům patřičný detail. Transparentních, transluscentních a jinak perforovaných fasád existuje celá řada a já jsem při navrhování prověřila hodně z nich. Každá má svoje specifika, která pak utváří velmi jedinečný výzor domu. Hledala jsem takovou, která bude působit reprezentativně, bude jednoznačně rozpoznatelná, jak v širším kontextu, tak v prostředí Kohoutovic. Avšak ne takovou, která bude příliš vyčnívat. Chci, aby domu lidé rozuměli, aby pasoval do jejich náture.

Hrubé a monumentální sídliště podle mého názoru odpovídá nátuře pouze zlomku lidí. Většina obyvatel má ráda „hezké“ věci, uchopitelné. Koneckonců něco o tom vypovídá i neutuchající snaha o zkrášlení a zpříjemnění panelových domů (barevné pastelové experimenty). Oblékám radnici, symbol komunity a obyvatel, do jemného kabátku z jemně perforovaného plechu. Když se vizuálně semkne - při pohledu z dálky - nenechá se panelovými domy porazit, sebevědomě září (i díky světlé barvě) do okolí. Avšak z blízka působí přívětivě a velmi jemně. Myslím, že to je něco, co dokáží lidé pochopit. Římsy kryjící uchycení plechů pak nevтіravě vysílají dojem stability.

TranSPARENTNOST jako jedna z přidružených myšlenek moderní demokracie je často skloňována právě s návrhy městských úřadů a radnic. Já jsem s ní chtěla rozhodně také pracovat. Avšak nemyslím si, že jediným a nejlepším řešením je udělat budovu prosklenou ze všech stran. Uvnitř navrženého objektu se odehrává několik různých dějů. Každý z nich má jinou povahu a jiné nároky na soukromí. To se poté podepisuje i ven a utváří fasádu domu.

Plochy naprosto hmotné se nachází v 1PP - je to jakýsi sokl budovy. Jeho výraz už nemusí být tak reprezentativní, odehrávají se zde volnočasové aktivity. Okna lze zatánout vnitřními látkovými bílými žaluziemi. Druhá hmotná plocha je směrem do náměstí. Její účel je připravovat kolemjdoucího na zjevení proskleného sálu, který je za jejím rohem.

Hmotný je také celý dům jeho první kůže - ta splňuje tepepné požadavky. Druhá kůže se nachází na většina budovy - je oplášťena vlnitým hodně perforovaným bílým plechem (viz referenční příklad). Jsou za ní většinou okna do kanceláří. Předsazená záclonka chrání proti slunečnímu záření a také umožňuje prolínání exteriéru a interiéru a nenásilnou transparentnost. Ve dne

je viděno město zevnitř a v noci či za tmy je najednou odhaleno dění uvnitř budovy. Fasáda se také tváří různě z různých úhlů. Jak kolem ní chodec prochází, postupně se mu zjevují či ztrácí okna. Fasáda je z cca půlmetrových panelů, které se v místech oken dají po vertikální ose sklápět a regulovat.

Třetím prvkem, se kterým jsem na fasádě pracovala, jsou celé prosklené plochy. Jsou použity v místech, kde naprostá transparentnost nabývá na smyslu - zasedací místnosti, která jsou v podlaží, takže transparentnost je symbolická (nedochází k „očumování“ z venku). A poté ve vstupní hale, jejíž otevřenost a propojenost s interiérem je důležitým momentem. Tyto celoprosklené otvory jsou potom ve fasádě komponovovány, aby celek utvářel estetický dojem.

Kooperací těchto prvků je docíleno vyváženosti mezi transparentností a spolehlivostí - což je podle mě důležitý atribut radnice.

DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

Důležitá je pro objekt radnice výsledná přehlednost a dobrá orientace uvnitř. Tu centrální dispoziční princip splňuje velice dobře. Také při zvolené práci s hmotou se rozhodně osvědčil jako nejvýhodnější. Zvolila jsem uspořádání, které podle mě nejlépe vyhovuje kontextu místa, české povaze a funkci radnice. Vstupní hala je otevřená a propojena s exteriérem, jádro plné a kolem něj umístěny světlíky, které vertikálně propojují objekt a přináší denní světlo. Kanceláře po obvodu nejsou úplně odříznuty. S chodbou jsou propojeny prosklenými dveřmi se světlíkem, ven pak velkými okny za perforovaným fasádním pláštěm. Jsou transparentní, avšak se zachovanou jistou mírou soukromí.

V úrovni náměstí je otevřená vstupní hala. Slouží mimo jiné i jako výstavní prostor - záměry města, kresby dětí, historické fotografie Kohoutovic.. Je tu úřední deska a také místo pro další informace důležité pro život komunity (upozornění na kulturní akce, ...). Je otevřená celý den. Je vizuálně propojená s náměstím, s cestou a je z ní výhled na celé Kohoutovice. Dále jsou v 1NP umístěny tři odbory radnice, které jsou občany nejvíce navštěvované. Odbor sociální péče, školství a kultury, Odbor výstavby a územního plánování a Odbor financí. Všechny jsou přístupny s okružní chodby, ze které do nich lze díky proskleným dveřím také částečně vidět. Součástí je i malá jednací místnost určená na soukromá jednání s občany.

Současná pobočka knihovny v Kohoutovicích se nachází na konečné zastávce MHD a je tak velmi špatně přístupná. Do mého návrhu zahrnuji přesum této pobočky a malé rozšíření - směrem k dětskému čtenáři. Kromě funkce výdeje knih objednaných z centrály je v prostoru umístěno malé dětské oddělení s hracím koutkem a stoly. Knihovna je vizuálně propojená s náměstím. Teoreticky je prostor možno využít jako pronajímatelnou obchodní jednotku. Ve 2NP jsou umístěny zbývající odbory méně využívané veřejností (Odbor správy majetku a Odbor vnitřních věcí), kanceláře vedení města a Zasedací

místnost určena pro vnitřní jednání, porady, jednání reprezentativního charakteru či zasedání rady městské části.

V 1PP se nachází klubovny - místa, které může využít jakýkoli člověk či skupina lidí k čemukoli, co bude potřebovat. Hodina angličtiny, kroužek modelářů, kurz vaření, schůzka klubu seniorů či například pronajmutí si celého patra na oslavu narozenin. Dále je zde dílna, sklady, archivy a rezervní prostory.

KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

Nosnou konstrukci objektu tvoří železobetonový monolitický skelet. Vertikálními nosnými prvky jsou čtvercové sloupy o rozměrech 280 x 280 mm. Sloupy jsou mezi sebou propojeny obdélníkovými průvlaky. Hlavní průvlaky mají rozměr 700 x 300 mm, vedlejší průvlaky 500 x 300 mm. Zatížení je do sloupů přenášeno pomocí po obvodě vetknuté stropní desky, tloušťky 180 mm. Ztužení konstrukce zajišťuje jádro uprostřed objektu, tvořené stěnami tloušťky 150 mm.

Pro vytvoření volnější dispozice v hale 1NP bylo s výhodou použito některých stěn v 2NP jako stěnových nosníků, tloušťky 150 mm. Sloupy v 2NP, které půdorysně nekorespondují se sloupy v 1NP jsou podporovány systémem průvlaků s převislým koncem.

Objekt je možné založit na železobetonových patkách, případně na pilotách. O finální volbě založení rozhodne geotechnik na základě geotechnického průzkumu. Pod obvodovými stěnami se provede základový pás.

TECHNOLOGICKÉ ŘEŠENÍ

V domě je počítáno s řízeným větráním s rekuperací. Vzduchotechnické rozvody jsou vedeny v podhledech a mezi průvlaky. Hlavním zdrojem je tepelné čerpadlo vzduch-voda. To kryje 70% potřeby tepla i výroby chladu. Záložní zdroj je kotel na zemní plyn (přípojka je k dispozici), alternativně elektrická energie.

Strojovna je navržena v jádře 2NP kvůli snadnému přísunu vzduchu.

Vytápění je navrženo nízkoteplotní teplovodní v podlahách.

V návrhu se počítá s využitím dešťových vod svedených ze střechy vnitřními vtoky, vedenými dále v jádře. Zásobník dešťové a požární vody bude umístěn pod úroveň 1PP. Kvůli zelené střeše bude systém odchyty dešťové vody vybaven filtry.

Sál bude vybaven podobným vybavením, které bude umístěno v podlaží stávající restaurace, s jejíž celkovou rekonstrukcí návrh počítá.

Prostory pronajímatelných obchodních jednotek budou řešeny individuálně. Každá bude obsahovat malou vzduchotechnickou jednotku s vlastní možností regulace.